

Úvodní poznámky k materiálu metodiků o M. Janu Husovi

Sestry a bratři,

materiály tematicky zaměřené k Mistru Janu Husovi, které jsou zde v této pracovní verzi předloženy, jsou interní didaktickou pomůckou pro vnitřní potřebu Církve československé husitské. Jsou určeny Vám - duchovním, kazatelům, katechetům a všem laickým pracovníkům, kteří se podílíte na katechezi a výuce náboženství. Je namístě zdůraznit, že ve vyučovacím procesu hraje významnou roli učitel. Nejedná se jen o obsah a metody vyučování, ale značnou důležitost má osobnost toho, kdo vyučuje. V případě katechetů a vyučujících náboženství je důležitým předpokladem jejich osobní i s církví sdílená víra a spiritualita. Proto nejsou tyto materiály zamýšleny tak, že je předáme jiným k jejich libovolnému využití, a sami se zřekneme úkolu vyučovat a přibližovat Husovu osobnost. Naopak, Husův příběh a jeho živý odkaz máme aktivně sdělovat z hlediska křesťanské víry a přístupů naší církve. Proto jsou duchovní a kazatelé vybízeni, aby se věnovali svému katechetickému a učitelskému úkolu v širším rozsahu a hledali nové možnosti ve školách a na dalších místech.

„Mistr Jan Hus“ je jednou z dílčích kapitol „látky“ církevních dějin. Tím se ukazuje pro vyučujícího potřebnost orientace v novější i starší literatuře i práce s autentickými prameny. Současně toto tematicky zaměřené vyučování není „jen historií“, rozšiřováním historické paměti žáků, ale jedná se o naši přítomnost. Zabývat se Husem v náboženské výuce znamená schopnost porozumět základním tématům křesťanství a předat je jako živá a aktuální všem generacím. Žáci se setkávají s tématy, jako je víra, Bible, církev a další. S Mistrem Janem Husem jsou úzce spojeny existenciální otázky rozhodování člověka v mezních situacích a konkrétní etické postoje.

Obsahem jednotlivých materiálů prostupuje ústřední téma pravdy, která je charakteristickou hodnotou pro tohoto českého reformátora. „Husovo sedmero“, že je třeba pravdu hledat, naslouchat jí, učit se jí, milovat ji, sdělovat ji, držet ji a bránit ji, z jeho spisu Výklad víry (V. kapitola), tvořilo od počátku naší církve jeden z memorovaných a objasňovaných základních katechetických textů. Téma pravdy je stále aktuální i v naší současnosti, kdy je tato hodnota relativizována. Z hlediska Bible není pravda ani tak teoretickou otázkou, jako je spíše zřejmá její spjatost s praktickým životem. Pro Mistra Jana Husa má Pravda především osobní charakter a je jím poznávána v osobnosti a díle Ježíše Krista (J 14,6).

Vyučovat v církvi znamená vyučovat Písmu svatému a jeho poselství. Biblický text je víc než doplněk našeho výkladu, ale je v pravém slova smyslu „ilustrací“ – objasněním, osvětlením a „klíčem“ k vnitřnímu pochopení Husova myšlení a jednání. Při výuce témat z církevních dějin se doporučuje cirkulační

pohyb probíhající mezi historií, Písmem svatým a naší současností. Cílem výuky historické tematiky není jen získávání poznatků z minulosti, ale hledání orientace na základě aktuálního a živého Božího slova v naší přítomnosti.

Ve výuce se z hlediska metodiky a didaktiky významným způsobem uplatňuje dialogická metoda – rozhovor s žáky podněcující vlastní myšlení. K tradiční metodě náleží vyprávění. Vyprávět Husův příběh znamená předávat příběh, který je již sám o sobě silným sdělením. K možnosti naší katecheticko-pedagogické práce patří využívání multimediální komunikace. Hus sám byl mužem dialogu a komunikace. Způsobem posílení motivace a zájmu žáků jsou hry, kvízy, zpěv, výtvarné a další činnosti.

Předkládaný soubor pracovních materiálů je velmi pestrý a rozmanitý a zahrnuje škálu přístupů od tradiční katechetické podoby výkladu zaměřeného na skupinku věřících dětí ve sboru až po hledání nových způsobů oslovení současných mladých lidí, kteří se s církví a křesťanskou tradicí dosud neseťkali a je jim zcela vzdálená.

Pro ty, kteří s materiály budou pracovat, lze poukázat na tři zásady:

- Využít konkrétní katechetický materiál vzhledem k věku žáků a charakteru skupiny.
- Práce s materiálem vyžaduje tvořivý přístup a aktivní rozvíjení obsahové i metodické stránky podle konkrétní situace.
- Přibližovat Mistra Jana Husa jako křesťanskou osobnost, která nás vede svojí vírou, myšlením a rozhodováním k autoritě Ježíše Krista.

Měl jsem možnost sledovat práci metodiků a dalších spolupracovníků při přípravě těchto materiálů v rámci ústřední duchovní péče naší církve. Každý z nich podle svých obdarování a zkušeností zpracoval návrhy jednotlivých hodin, takže mohl vzniknout tento rozmanitý didaktický soubor. Vyjadřuji za tuto jejich práci upřímný dík a vděčnou radost. Děkuji také I. naukovému odboru a referátu duchovní péče za organizaci této společné práce pro církve. Prosím o Boží požehnání pro všechny, které tyto materiály budou inspirovat a kteří je budou využívat ve své katechetické a pedagogické praxi. Ať jsou využívány v nejrozmanitějších formách a podobách v církvi, ve školách a na všech dalších místech zvláště v jubilejním Husově roce 2015.

Tomáš Butta
patriarcha Církve československé husitské

Červenec L.P. 2014